

Raadsvergadering : 10 mei 1973.

Agenda nr. : 13.

GEMEENTE 'S GRAVENMOER

No. -2.07.81

Voorstel B en W van
26 maart 1973, no.28.

Voorstel tot vaststelling van een gemeentevlag.

Aan de gemeenteraad.

Het schrijven van 1 februari 1973 van de Stichting voor Banistiek en Heraldiek, waarbij er op wordt geattendeerd dat in elk geval de maand september van dit jaar weer een echt "vlaggejaar" zal zijn, heeft ons opnieuw geconfronteerd met de omstandigheid, dat onze gemeente geen z.g. gemeentevlag bezit.

Veel gemeenten in ons land beschikken over een dergelijke vlag, die doorgaans wordt gebruikt bij gemeentelijke festiviteiten of tezamen met de rijks- en provincievlag bij provinciale en landelijke feesten.

Wij zien het als een manko geen gemeentevlag te bezitten, zodat wij ons om advies hebben gewend tot de archivaris, die ons het volgende schrijft.

's Gravenmoer was een hoge heerlijkheid d.w.z. schout en schepenen hadden de criminele jurisdictie in hun dorp. In de Langstraat had het dorp daardoor een uitzonderingspositie, omdat die criminele rechtspraak elders was voorbehouden aan baljuw en mannen van Zuid-Holland te Dordrecht. Gedurende de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) ging het recht van 's Gravenmoer verloren en werd de berechting van misdaden te 's Gravenmoer overgenomen door de genoemde baljuw en mannen.

Reeds in de 17e eeuw hebben de Heren van 's Gravenmoer - sedert 1602 leden van het geslacht Van der Duijn - getracht de hoge jurisdictie terug te krijgen. Pas in de eerste helft van de 18e eeuw slaagde de Heer erin zich door de Hoge Raad van Holland opnieuw in de hoge heerlijkheid te doen bevestigen. Sedertdien was de berechting van criminele zaken te 's Gravenmoer weer voorbehouden aan de schout - toen tevens baljuw genoemd - en schepenen van het dorp.

De Heer gaf in 1742 de schout opdracht een kaak of geselpaal in het dorp te plaatsen en bij schrijven van 10 juli 1742 berichtte de gemachtigde van de Heer "dat men tot een wapen voor deze plaets sal nemen en blijven houden vijff torven, als drie boven en twee onder en in de midde een roode Hollantsche leeuw op een gout velt". Schout en schepenen besloten op 14 juli 1742 dit wapen op een vaantje op de kaak te plaatsen. Inderdaad werd in hetzelfde jaar een betaling aan een Bredase schilder gedaan voor het plaatsen van het wapen op de kaak.

Uit de omschrijving kan het volgende wapen gedistilleerd worden : Een veld van goud met een rode Hollandse leeuw met daarboven 3 turven en daaronder twee turven. De kleur van de turven werd niet vermeld, zodat aangenomen mag worden dat een natuurlijke kleur bedoeld werd, dat is zwart want bruin komt in de heraldiek niet voor.

Vreemd is het, dat dit wapen al spoedig in onbruik raakte. Het oudst bekende zegel (cachet) van 's Gravenmoer dateert uit 1765 en bestaat dan uit een ovaal schild met 5 turven, geplaatst 2 en 3. Het schild werd gehouden door twee leeuwen en gedekt door een kroon van 5 bladeren. De heraldische kleuren zijn niet door arcering op dit zegel aangegeven. Op het zegel van 1765 had men dus niet alleen de Hollandse leeuw weggelaten, maar ook de turven omgekeerd, namelijk i.p.v. 3 : 2 tot 2 : 3. Uitgaande van het in 1742 verleende wapen zou dat van 1765 omschreven moeten worden als vijf zwarte turven op een veld van goud.

In 1817 verzocht de Hoge Raad van Adel aan alle Nederlandse gemeenten om opgave van hun wapens. Voor 's Gravenmoer werd opgegeven een wapenschild met 5 turven, geplaatst 2 en 3; gehouden door twee leeuwen en gedekt door een kroon. Zoals vele andere gemeenten werd verzuimd de originele heraldische kleuren te vermelden. Voor al die nalatige gemeenten stelde de Hoge Raad van Adel de wapens vast in de rijkskleuren goud en blauw,

Betreffende de originele heraldische kleuren verkeert men ten aanzien van de turven in onzekerheid, doch niet ten aanzien van het veld (goud) en de leeuw (rood). Als heerlijkheid van het geslacht Van der Duijn kan er geen twijfel bestaan t.a.v. die kleuren, want dit geslacht voerde zelf een rode Hollandse leeuw op een goud veld, met over de leeuw een barensteel in rood.

Wil men voor het ontwerpen van een gemeentevlag uitgaan van de huidige wapenkleuren goud-geel en blauw (gouden turven op een blauw veld) dan zou een vlag van twee evenhoge banen van geel en blauw in aanmerking komen. Voor zover bekend wordt een dergelijke vlag thans al door elf gemeenten gevoerd. Een vlag met de banen in omgekeerde volgorde blauw en geel voeren reeds drie gemeenten. Ook andere verdelingen van de vlag in drie en vier banen; diagonaal en naast elkaar geplaatste banen zijn eveneens al door andere gemeenten toegepast.

Om een specifiek 's Gravenmoerse vlag te verkrijgen zou op de bovenbaan een blokje of turf - als pars pro toto van de symbolen op het gemeentewapen - geplaatst kunnen worden. Men krijgt dan een vlag van twee evenhoge banen van blauw en geel met op het blauw een blokje of turf van geel. Ook deze vlag is niet origineel meer, want Baarle-Nassau voert een nagevoegde gelijke vlag, waar het blokje een der balen uit het Baarlse Wapen symboliseert.

Voor 's Gravenmoer komt slechts een combinatie van oude en nieuwe kleuren in aanmerking en dan de oude kleuren, die met zekerheid bekend zijn n.l. rood en goud-geel.

Het voorstel luidt een vlag van drie banen van geel, rood en blauw, waarvan de hoogten zich verhouden als 7:2:7.

De banen geel en blauw symboliseren de beide oude wijken: Straat en Vaart, waaruit het dorp is samengesteld en de rode baan symboliseert de oorspronkelijke doorsnijding van het dorp door de Oude Vaart. Eigenlijk een veenkanaal bij het ontstaan van het dorp gegraven om de uitmoering mogelijk te maken

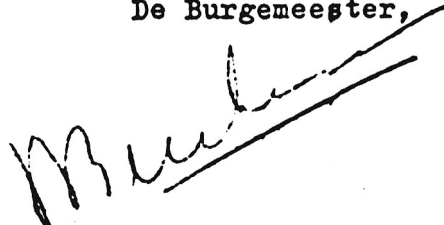
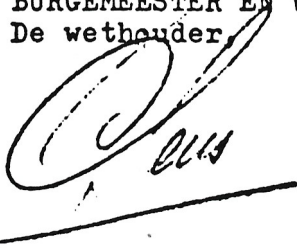
Wij kunnen ons geheel verenigen met de door de archivaris geadviseerde vlag (van 3 banen van geel, rood en blauw in de verhoudingen 7:2:7).

Omtrent de kosten hebben wij nog geen informatie ingewonnen. Wij stellen ons evenwel voor, dat de aanmaakkosten niet hoog zullen zijn.

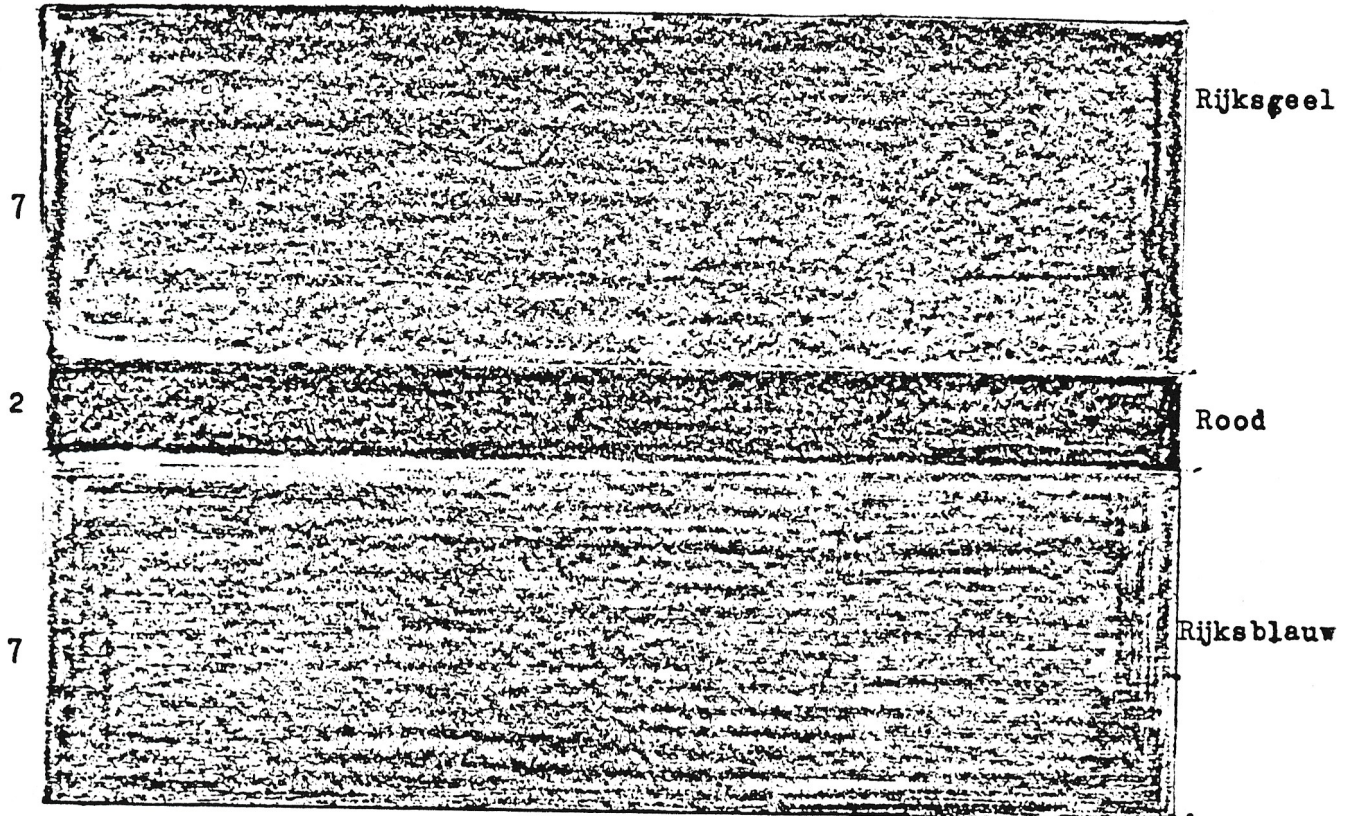
Wij stellen U voor te besluiten om een gemeentevlag vast te stellen conform het advies en ons te machtigen deze vlag te laten maken, waarbij wij U toezeggen in een volgende vergadering U omtrent een en ander nader te zullen informeren.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN 's GRAVENMOER,
De wethouder, De Burgemeester,

vR/K

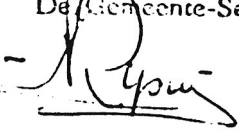
15 Gravenmeer

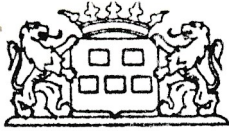

Behoort bij Raadsbesluit van
10. mei 1973.

Mij bekend,

De Gemeente-Secretaris.

Gemeente 's Gravenmoer

No. -2.07.13

Vaststelling gemeentevlag.

DE RAAD DER GEMEENTE 's GRAVENMOER ;

Voorgenomen het advies van de streekarchivaris in de kring Oosterhout van 22 maart 1973 ;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 maart 1973, no.28 ;

B E S L U I T :

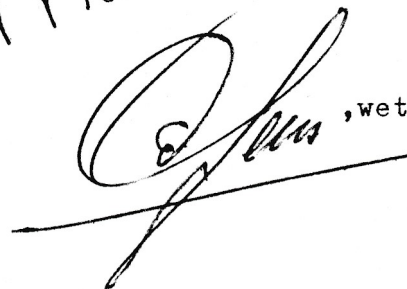
een gemeentevlag vast te stellen, bestaande uit 3 banen, die zich in de hoogte verhouden als 7 : 2 : 7, in respectievelijk de kleuren rijksblauw, rood en rijksgeel, zoals op aangehechte gewaarmerkte bijlage is aangegeven.

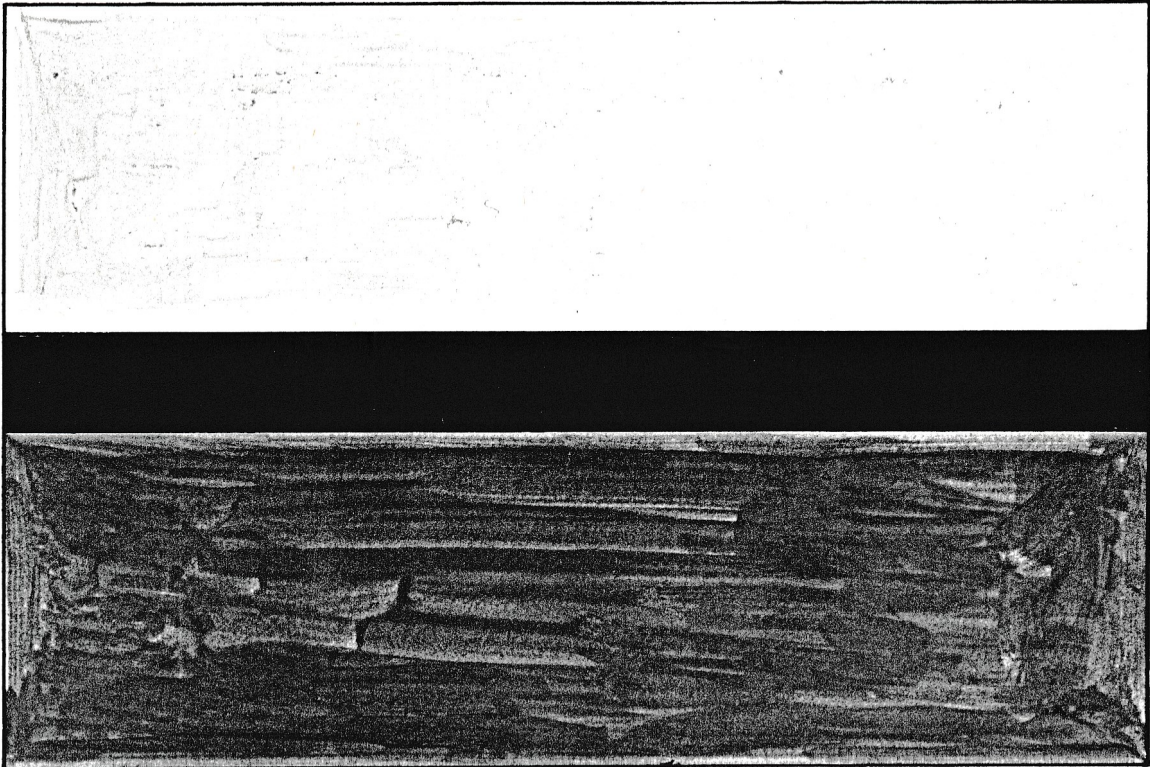
Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 mei 1973.

DE GEMEENTERAAD VOORNOEMD,

 , voorzitter.

vr.

 , wethouder.

Hj

Omschrijving: 3 banen, die zich in de hoogte verhouden als 7 : 2 : 7,
in respectievelijk de kleuren rijksblauw, rood en
rijksgeel.

[geel, rood en blauw]

Raadsbesluit: 10 mei 1973.

Advies H.R.v.A.: -

E. 1970.